

Riksidrottsförbundet

Strategi 2025 – en nulägesbild

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
1.1 Syfte och metod	3
2. Uppföljning av indikatorer	4
2.1 Mål: Svensk idrott ska vidareutveckla verksamheten så att barn, unga, vuxna och äldre väljer att idrotta i förening under hela livet.	4
2.2 Mål: Svensk idrott ska nå fler idrottsliga framgångar internationellt.	6
2.3 Mål: Alla lever och leder enligt svensk idrotts värdegrund.	7
2.4 Mål: Svensk idrott ska vidareutvecklas, samverka med andra aktörer och ge goda möjligheter att idrotta i förening.	9
2.5 Mål: Idrottsrörelsen är en ännu starkare samhällsaktör.	11
3. Enkät till specialidrottsförbunden	12
3.1 Målen och utvecklingsresorna som underlag för SF:s styrning	12
3.2 Förbundens egna strategiska planer	13
3.3 Genomförda insatser i linje med strategisk plan för 2018–2021	15
4. Sammanfattning av resultatet	23
4.1 Uppföljning av indikatorer	23
4.2 Enkät till specialidrottsförbunden	24

1. Inledning

Riksidrottsmötet beslutade 2015 om fem gemensamma långsiktiga mål för den svenska idrottsrörelsen till och med 2025, efter ett strategiskt arbete för att möta samhällets förändringar som en stark rörelse:

- Svensk idrott ska vidareutveckla verksamheten så att barn, unga, vuxna och äldre väljer att idrotta i förening under hela livet.
- Svensk idrott ska nå fler idrottsliga framgångar internationellt.
- Alla lever och leder enligt svensk idrotts värdegrund.
- Svensk idrott ska vidareutvecklas, samverka med andra aktörer och ge goda möjligheter att idrotta i förening.
- Idrottsrörelsen är en ännu starkare samhällsaktör.

2017 och 2021 beslutades utifrån dessa mål om strategiska planer för åren 2018–2021 respektive 2022–2025. De strategiska planerna har till stor del utgått från fem så kallade utvecklingsresor.

Figur 1. Styrmodell för idrottsrörelsen

RF/FS-stämmorna 2023 gav RS/FS i uppdrag att i samverkan med SF och RF-SISU distrikten genomföra ett brett strategiskt arbete som mynnar ut i förslag till RIM 2025 om nya långsiktiga mål och strategisk plan för idrottsrörelsen från och med 2026. Uppdraget genomförs i form av ett projekt under benämningen ”Strategi efter 2025”. Inom projektet genomförs en mängd aktiviteter med stor involvering av SF och RF-SISU distrikten. I denna rapport redovisas en av dessa aktiviteter, som gått ut på att skapa en nulägesbild av arbetet med Strategi 2025.

1.1 Syfte och metod

Arbetet som redovisas i denna rapport har två huvudsakliga syften:

1. Att ge en nulägesbild av hur långt idrottsrörelsen har kommit i uppfyllandet av de fem långsiktiga målen.
2. Att undersöka hur Strategi 2025 har fungerat som vägledande dokument för specialidrottsförbunden och vilka insatser de gjort med koppling till strategin.

För att uppfylla det första syftet bedömdes det lämpligt att följa indikatorerna i rapportserien *Idrottsrapporten*. Rapportserien skapades just för att följa utvecklingen av arbetet med Strategi 2025 utifrån indikatorer, men också att fungera som diskussionsunderlag inför Riksidrottsforum (RIF) och beslutsunderlag till Riksidrottsmöten. Idrottsrapporten tas fram vartannat år i samband med RIF och rapporten till RIF 2024 blir den fjärde i ordningen sedan den första rapporten 2018. Idrottsrapporten innehåller 23 indikatorer, med koppling till de fem målen, som följs över tid. I denna uppföljningsrapport redovisas uppdaterade siffror för 12 av indikatorerna¹, med en fördelning på två till tre indikatorer per mål. I redovisningen av resultatet (avsnitt 2) anges datakällor för varje indikator, och mer information om källorna finns i Idrottsrapporterna.²

För att uppfylla det andra syftet gjordes en enkätundersökning riktad till SF, då SF antogs vara bäst lämpade att bedöma hur Strategi 2025 fungerat vägledande för deras arbete. Enkäten skickades ut den 27 november 2023 per e-post till ordförande, generalsekreterare samt SF:s officiella info-adresser med uppmaning att samordna besvarandet internt och inkomma med ett svar per SF. Sista svarsdag var den 13 december. 11 december gick en påminnelse ut till de förbund som ännu inte hade svarat. Totalt skickades enkäten till 72 SF varav 59 svarade³, vilket ger en svarsfrekvens på 82 procent.

SF-enkäten bestod av tre delar. I den första delen ombads SF bedöma om de fem övergripande målen respektive de fem utvecklingsresorna är formulerade på ett tydligt nog sätt för att SF ska veta i vilken riktning de förväntas leda sina förbund och föreningar i. Del 2 handlar om SF:s eventuella egna strategiska planer, när de i så fall antogs och i vilken utsträckning de påverkats av Strategi 2025. SF fick även bifoga sina nu gällande planer⁴, vars innehåll det sedan har gjorts viss analys av (se vidare nedan). Del 3 utgick från den strategiska planen för 2018–2021⁵ där det för varje

¹ Urvalet gjordes baserat på tillgänglighet av (ny) data och en bedömning av relevans. Samtliga indikatorer kommer följas upp med senast tillgängliga siffror i samband med Idrottsrapporten 2024.

² Den senaste Idrottsrapporten (2022) finns tillgänglig via [denna länk](#).

³ Ett förbund inkom med svar 28 december, varför deras svar endast till viss del har kunnat användas i resultatet.

⁴ Avser de 46 SF som uppgav att de har en ”strategisk plan eller motsvarande strategiskt dokument som omfattar flera verksamhetsår och har beslutats av förbundsstyrelsen”.

⁵ Planen för 2018–2021 valdes framför planen för 2022–2025 eftersom endast halva tiden av den senare perioden hade förflutit vid besvarandet av enkäten.

utvecklingsresa anges i punktform vad SF/IF, RF respektive SISU ska göra under perioden. SF ombads för varje punkt avseende SF/IF att ange dels i vilken utsträckning de som förbund respektive deras föreningar gjorde insatser i linje med punkten under perioden, dels beskriva dessa insatser i fritext.

RF har till viss del använt ett AI-verktyg i bearbetningen av SF-enkätsvaren. Detta avser sammanställning av två typer av textmängder. För det första har alla målområden som hittats i de 46 strategiska planer som SF inkommit med sammanställts⁶, varpå AI-verktyget använts för att göra en innehållsanalys. För det andra har AI-verktyget använts för att sammanfatta alla de genomförda insatser som SF beskrivit kopplat till respektive punkt i den strategiska planen för 2018–2021 (se ovan).

I avsnitt 2 redovisas uppföljningen av indikatorerna. I avsnitt 3 redovisas resultatet av SF-enkäten. Därefter görs en sammanfattning av resultatet i avsnitt 4.

2. Uppföljning av indikatorer

Här redovisas senast tillgängliga siffror för 12 indikatorer kopplade till de fem målen.

2.1 Mål: Svensk idrott ska vidareutveckla verksamheten så att barn, unga, vuxna och äldre väljer att idrotta i förening under hela livet.

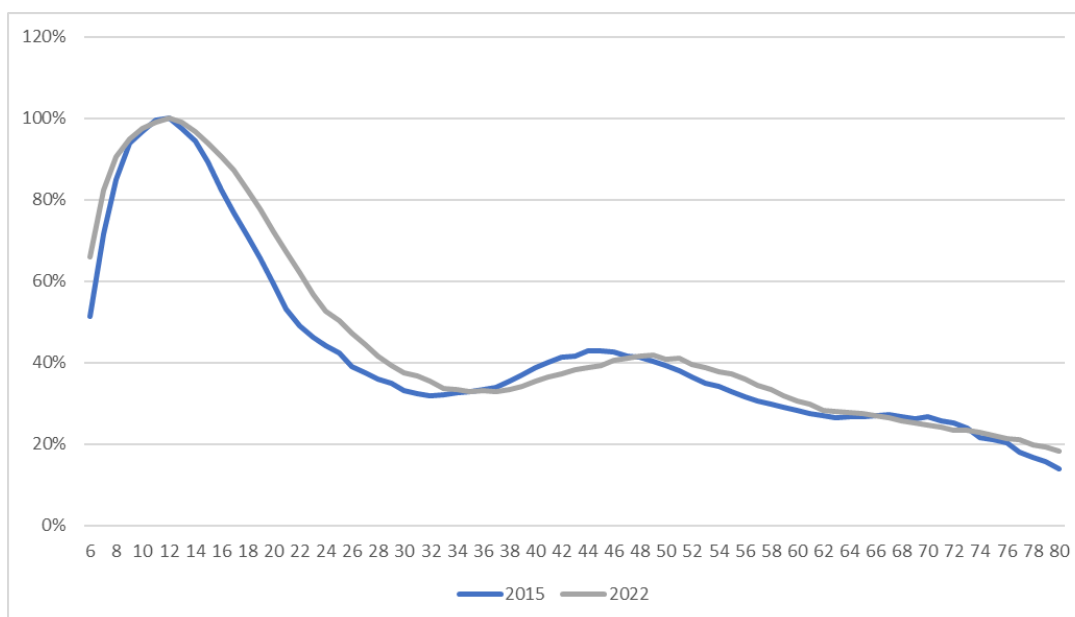
2.1.1 Antal åldersgrupper avseende "aktiv i idrott" som minskat avståndet till peak-åldern

Denna indikator bör tolkas med viss försiktighet, eftersom IdrottOnline (svensk idrotts gemensamma verksamhetssystem) inte är fulländat. Det finns både exempel på föreningar som överregistrerar antalet aktiva i idrott genom att inte rensa systemet kontinuerligt och det finns exempel på föreningar som underregistrerar då de i vardagen inte nyttjar systemet. Totalt sett har samtliga åldersgrupper ökat sin andel i förhållande till befolkningen 2022 jämfört med 2015 vilket tyder på en sammantagen överregistrering.

I förhållande till peakåldern (kurvans högsta punkt) är det 52 åldersgrupper (ettåriga) som minskat avståndet till peakåldern mellan åren 2015 och 2022. Detta gäller framför allt de yngre åldrarna där det är naturligt att antalet registrerade ökat. Av dessa har 39 åldersgrupper minskat avståndet med mer än 5 procent. 22 åldersgrupper har ökat avståndet under samma tidsperiod. Av dessa är det 11 åldersgrupper som ökat gapet

⁶ Notera att planernas utformning varierar och att de målområden som hämtats från varje plan ser delvis olika ut. Totalt identifierades 250 målområden med tillhörande beskrivningar, med en spridning på 1–14 per SF.

med mer än 5 procent. 2022 förefaller det som att idrottsrörelsen har flest aktiva vid 12-årsåldern (Figur 2).

Figur 2. Aktiv i idrott* 2015 och 2022 i förhållande till peakålder**

*Med "aktiv i idrott" menas att man deltagit minst en gång per år i någon av föreningens aktiviteter. En person kan vara aktiv i flera SF.

**Grafen bygger på unika individer 6–80 år som var "aktiva i idrott" 2015 respektive 2022. Antalet per åldersgrupp (ettåriga) har satts i relation till antal i befolkningen. Dessa kvoter har därefter dividerats med kvoten för "peakåldern" (den åldersgruppen med flest aktiva i förhållande till befolkningen, för båda åren var detta 12 år) vilket innebär att peakåldern får värdet 100 procent. Anledningen till detta förfarande är att det totala antalet aktiva i idrott i åldrarna 6–80 år har ökat från 2,6 miljoner 2015 till 3,3 miljoner 2022. Denna ökning beror sannolikt till stor del på bristfällig rensning av individer, och gör det mindre relevant att jämföra *antal* aktiva mellan åren.

Källa: RF/IdrottOnline.

2.1.2 Antal deltagartillfällen (LOK-stöd) i relation till befolkningen

I Tabell 1 visas antal deltagartillfällen för barn och ungdomar mellan 7 och 25 år i förhållande till befolkningen i samma åldersgrupp. På så sätt tas även hänsyn till befolkningsförändringar i aktuell målgrupp. Under pandemiåren 2020 och 2021 sjönk indikatorns värde påfallande mycket jämfört med tidigare år. 2022 har det skett en tydlig återhämtning men antal deltagartillfällen per capita är ännu inte på samma nivå som innan pandemin. En jämförelse mellan 2015 och 2022 bruten på kön visar att pojkarna (-11 %) står för en väsentligt större del av minskningen än flickorna (-4 %). Trots detta är antalet deltagartillfällen per capita fortsatt betydligt högre för pojkar än för flickor (27,7 jämfört med 19,7 år 2022).

Tabell 1. Antal deltagartillfällen (LOK-stöd) per capita år 2015–2022

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
26,0	26,2	26,0	25,1	25,4	22,8	22,0	23,8

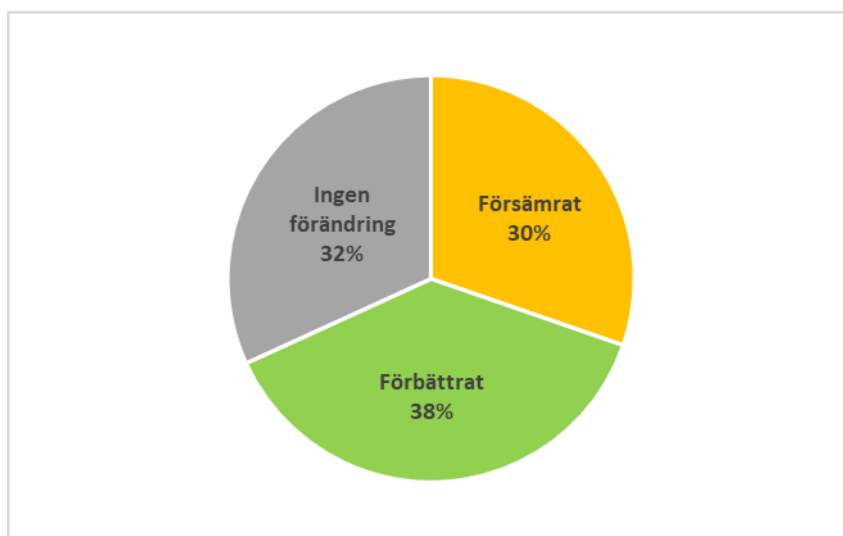
*Nya LOK-stödsregler per 1 januari, 2022. Deltagare får fortsatt endast ingå i en gruppaktivitet per SF-idrott och veckodag men 7–9 åringar kan max räknas som deltagare på tre aktiviteter per vecka och 10–25 åringar max fem aktiviteter.

Källa: RF/LOK-stöd/SCB.

2.2 Mål: Svensk idrott ska nå fler idrottsliga framgångar internationellt.

2.2.1 Antal SF som gjort bättre/sämre resultat sammantaget sedan föregående VM

Respektive landslags högsta mästerskap kan variera tidsmässigt vilket pandemin spätt på ytterligare. Därför avser indikatorn inte ett specifikt år utan grundas på det senaste och näst senaste mästerskapet som avgjorts. Statistiken baseras på redovisning genomförd 2023. Totalt togs 236 medaljer det näst senaste mästerskapet jämfört med 243 medaljer på senaste mästerskap. Det är en ökning av antalet medaljer totalt sett. På förbunds nivå var det 25 av de totalt 67 SF som omfattas som sammantaget förbättrade (fler medaljer, bättre placeringar) sitt resultat sedan föregående mästerskap. 20 SF försämrade sitt resultat under samma period vilket totalt sett ger en svagt positiv resultatutveckling (21 SF hade ingen förändring). Då föregående rapportering visade en sammanlagd negativ utveckling finns det ingen tydlig trend som kan skönjas gällande denna indikator.

Figur 3. Andel SF som gjort bättre/sämre resultat sammantaget sedan föregående

Källa: SF.

2.2.2 Antal förtroendevalda i internationella förbundsstyrelser och kommittéer

År 2022 var antalet förtroendevalda i internationella förbundsstyrelser och kommittéer 359 (varav 64 % män). Sedan 2017 har det varit en ökning på framför allt den kvinnliga sidan.

Tabell 2. Antal förtroendevalda i internationella förbundsstyrelser och kommittéer år 2015–2022

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
312	310	313	328	350	324	347	359

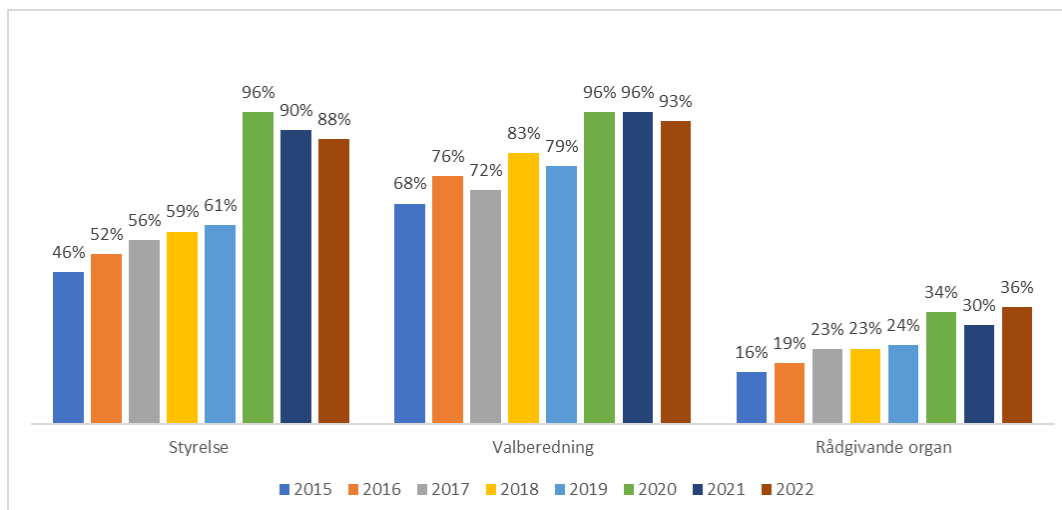
Källa: SF.

2.3 Mål: Alla lever och leder enligt svensk idrotts värdegrund.

2.3.1 Andel SF som uppfyller jämställdhetsmålen för beslutsfattande och rådgivande organ

Idrottsrörelsen arbetar mot jämställdhetsmål 2025⁷ som fastställdes vid RF-stämman 2017. Det övergripande målet för idrottens jämställdhetsarbete är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma idrotten och sitt deltagande i idrottsrörelsen. År 2022 når 88, 93 och 36 procent jämställdhetsmålen avseende styrelse, valberedning respektive rådgivande organ. Utvecklingen har sedan 2015 gått åt rätt håll även om 2022 innebär en tillbakagång avseende styrelse och valberedning. En bidragande orsak till det är att RF-stämman 2023 valde in två nya förbund som idag inte lever upp till jämställdhetskraven. De ingår således i statistiken även om de 2022 inte var medlemmar av RF. Indikatorerna visar annars sammantaget att antalet SF som uppfyller jämställdhetsmålen avseende styrelse och valberedning har ökat kraftigt över tid.

⁷ Se vidare på [RF:s hemsida](#).

Figur 4. Andel SF som uppfyller jämställdhetsmålen avseende styrelse*, valberedning** och rådgivande organ*** år 2015–2022

*Andel SF som uppnår en könsfördelning om 40–60 %, d.v.s. inget kön är representerat med mindre än 40 % i styrelsen. (2015–2018, 2020–2021: 71 SF och 2019 och 2022: 72 SF).

**Andel SF som har lika andel män och kvinnor i valberedningen eller så nära jämn könsfördelning som det går att uppnå i en grupp bestående av udda antal personer (d.v.s. en kvinna eller en man mer). (2015–2018, 2020–2021: 71 SF och 2019 och 2022: 72 SF).

***Andel SF som uppnår en könsfördelning om 40–60 %, d.v.s. inget kön är representerat med mindre än 40 % i rådgivande organ. Några av de 71 SF:en har inga rådgivande organ, vilket gör att totalen varierar (2015: 63 SF, 2016: 59 SF, 2017: 61 SF, 2018: 65 SF, 2019: 63 SF, 2020: 67 SF, 2021: 66 SF och 2022: 67 SF).

Källa: SF.

2.3.2 Antal deltagartillfällen för personer med funktionsnedsättning (LOK-stöd)

Antal deltagartillfällen för personer med funktionsnedsättning var år 2022 cirka 460 000, vilket framgår av Tabell 3. Detta innebär en tydlig återhämtning jämfört med Corona-åren 2020 och 2021. Fortsatt är dock antalet deltagartillfällen för personer med funktionsnedsättning markant lägre än åren innan pandemin (-24%). Undantaget är Dövidrott som åter ligger på nästan samma nivå som 2019, d.v.s. året före pandemins utbrott. Att Parasport har haft ett större procentuellt tapp än Dövidrott och övriga SF de senaste åren bedöms bero på att förbundets målgrupp i högre utsträckning än andra målgrupper tvingades avstå föreningsidrott med anledning av Coronapandemin.

Tabell 3. Antal deltagartillfällen för personer med funktionsnedsättning (LOK-stöd) år 2015–2022

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Parasport	236 721	235 356	224 313	211 733	210 092	101 958	76 502	127 087
Dövidrott	49 950	60 737	61 552	61 659	67 711	45 642	51 032	64 744
Övriga SF	328 284	325 644	381 616	341 069	331 782	218 343	204 124	269 220
Totalt	614 995	621 737	667 481	614 461	609 585	365 943	331 658	461 051

Källa: LOK-stöd.

2.3.3 Antal idrottsföreningar och deltagare som genomfört bildning och utbildning inom värdegrund

I samverkan med idrottsföreningar genomför SISU Idrottsutbildarna verksamhet i syfte att arbeta med idrottsföreningens värdegrund. Tabell 4 visar att 1 059 idrottsföreningar genomförde bildning och utbildning inom ramen för värdegrund under år 2022. Totalt deltog 105 411 deltagare i dessa arrangemang. Såväl antal föreningar som antal deltagare har ökat i förhållande till de närmast föregående åren. Jämfört med år 2015 har antalet idrottsföreningar som årligen genomför bildning och utbildning inom ramen för värdegrund minskat avsevärt, samtidigt som det totala deltagarantalet tydligt har ökat.

Tabell 4. Antal idrottsföreningar (IF)* och deltagare** som genomfört bildning och utbildning inom värdegrund*** år 2015–2022

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
IF	1 605	1 444	1 313	1 185	1 304	931	815	1 059
Deltagare	78 833	77 383	59 889	58 684	92 571	84 596	80 681	105 411

*Unika IF.

**Inte unika.

***Bildning och utbildning inom kategori (ämne) värdegrund.

Källa: RF/SISU/IdrottOnline, utbildning.

2.4 Mål: Svensk idrott ska vidareutvecklas, samverka med andra aktörer och ge goda möjligheter att idrotta i förening.

2.4.1 Antal kommuner som ökat/minskat i rapporterat antal bidragsberättigade föreningssektioner

År 2022 var det 10 207 idrottsföreningar som beviljades LOK-stöd jämfört med 10 761 idrottsföreningar år 2015, vilket är en minskning med 5 procent. Avseende idrottsföreningarnas olika sektioner som rapporterar LOK-stöd är minskningen något större. För 2022 redovisade 11 647 sektioner LOK-stöd i idrottsföreningarna, vilket är en minskning med 810 sektioner (7 %) sedan år 2015. Detta indikerar en generell minskning av utbudet av föreningsidrott i kommunerna. I 156 kommuner minskade antalet bidragsberättigade föreningssektioner mellan år 2015–2019 medan det ökade i 93 kommuner. För åren 2020–2022 är LOK-stödssiffrorna kraftigt påverkade av de restriktioner som pandemin medfört. 2022 är dock i jämförelse betydligt starkare än de två tidigare åren. Totalt för perioden 2015–2022 minskade antalet bidragsberättigade föreningssektioner i 202 kommuner och ökade i 61 (Tabell 5). Preliminära siffror för vårterminen 2023 indikerar en klar förbättring vad det gäller det totala antalet

deltagartillfällen och aktiviteter, vilka överskred även 2019 (senaste pandemifria året) års nivåer.

Tabell 5. Antal kommuner som ökat/minskat i rapporterat antal bidragsberättigade föreningssektioner

	2015–2016	2016–2017	2017–2018	2018–2019	2019–2020	2020–2021	2021–2022	2015–2022
Ökat	88	102	85	133	27	151	140	61
Minskat	141	134	140	91	226	75	92	202

Källa: LOK-stöd/SCB.

2.4.2 Antal deltagare som genomfört bildning och utbildning inom föreningsutveckling

År 2022 anordnade SISU Idrottsutbildarna bildning och utbildning inom området föreningsutveckling med 128 693 deltagare. Jämfört med tidigare år sjönk antalet deltagare betänkligt 2018 och 2019, och under pandemiåren (2020–2021) skedde en ytterligare minskning av volymen. Det senaste året (2022) har dock antalet som genomfört utbildning och utbildning inom föreningsutveckling ökat igen med nästan 50 000 deltagare.

Tabell 6. Antal deltagare* som genomfört bildning och utbildning inom föreningsutveckling** år 2015–2022

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
169 040	174 108	152 601	111 564	112 995	76 742	79 164	128 693

*Inte unika.

**Bildning och utbildning inom kategori (ämne) föreningsutveckling.

Källa: RF/SISU/IdrottOnline, utbildning.

2.4.3 Antal ledare som genomfört bildnings- och utbildningsverksamhet

År 2022 anordnade SISU Idrottsutbildarna bildning och utbildning för målgruppen ledare med 264 499 deltagare. Efter en tydligt nedåtgående trend sedan 2016 ökade åter antalet deltagare inom målgruppen ledare 2022. Jämfört med år 2015–2017 är emellertid siffran fortsatt relativt blygsam.

Tabell 7. Antal ledare* som genomfört bildnings- och utbildningsverksamhet år 2015–2022

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
413 614	417 010	361 492	283 885	296 813	219 109	228 474	264 499

*Inte unika. Ledare avser aktivitetsledare och organisationsledare av olika slag.

Källa: RF/SISU/IdrottOnline, utbildning.

2.5 Mål: Idrottsrörelsen är en ännu starkare samhällsaktör.

2.5.1 Statligt anslag till idrotten

År 2023 tilldelades RF (inkl. antidopingstiftelsen) 2 089 mkr och SISU 172 miljoner i statligt anslag för idrotts- respektive folkbildningsverksamhet. Åren 2020–2022 får ses som undantagsår då RF, på grund av pandemin, gavs möjligheten att kompensera och återstarta idrotten med temporära medel. Sett över tid har SISU:s ökning varit baserat på indexuppräknning vilket inte längre sker samt särskilda medel för integrationsarbete där 2023 är sista året. RF:s ökning av det ordinarie statsanslaget (ej inräknat Coronamedel) är dels en generell förstärkning, dels ändamålsbestämda medel⁸ för etablering av nyanlända, samling för daglig rörelse, äldres idrottande samt (för 2023 och framåt) utsatta områden. För SISU har de generella medlen ökat med 5 mkr och de ändamålsbestämda med 1 mkr sedan 2015. För RF har de generella medlen ökat med 121 mkr och de ändamålsbestämda medlen med 212 mkr.

Tabell 8. Statligt anslag till idrotten (mkr) år 2015–2023

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
RF	1 757	1 920	1 934	1 963	1 953	3 452	3 920	2 784	2 089
SISU	164	166	172	173	173	173	172	173	170
Totalt	1 921	2 086	2 106	2 136	2 126	3 625	4 092	2 957	2 259

Källa: Ekonomistyrningsverket.

2.5.2 Kommunalt och regionalt anslag till idrotten

Indikatoren avser kommunalt och regionalt anslag till RF-SISU distrikten. En ökning kan ses från år 2019 på totalnivån där framför allt det regionala anslaget avseende RF-delen har ökat. Stödet till folkbildningen har under perioden inte förändrats och därmed urholkats i praktiken. Totalt sett fick distrikten 212 miljoner⁹ från regionalt och kommunalt håll år 2022, vilket jämfört med 2015 är en ökning på cirka 30 procent.

Tabell 9. Kommunalt och regionalt anslag till idrotten* (mkr) år 2015–2023

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023**
DF	102	101	109	106	118	129	151	167	155
SISU-d	56	60	56	52	56	55	57	61	57
Totalt	158	161	165	158	174	184	208	228	212

*RF-SISU distrikten.

**Preliminära siffror.

Källa: RF-SISU distrikt.

⁸ Medel som både till innehåll och omfattning (storlek på pengar) är riktat till särskilt ändamål. Generella medel har också en viss styrning men där omfattningen kan beslutas av RF utifrån ett bredare perspektiv.

⁹ En viss del (cirka 10 mkr) av ökningen är emellertid kopplat till idrottsgymnasieverksamheten i Uppsala.

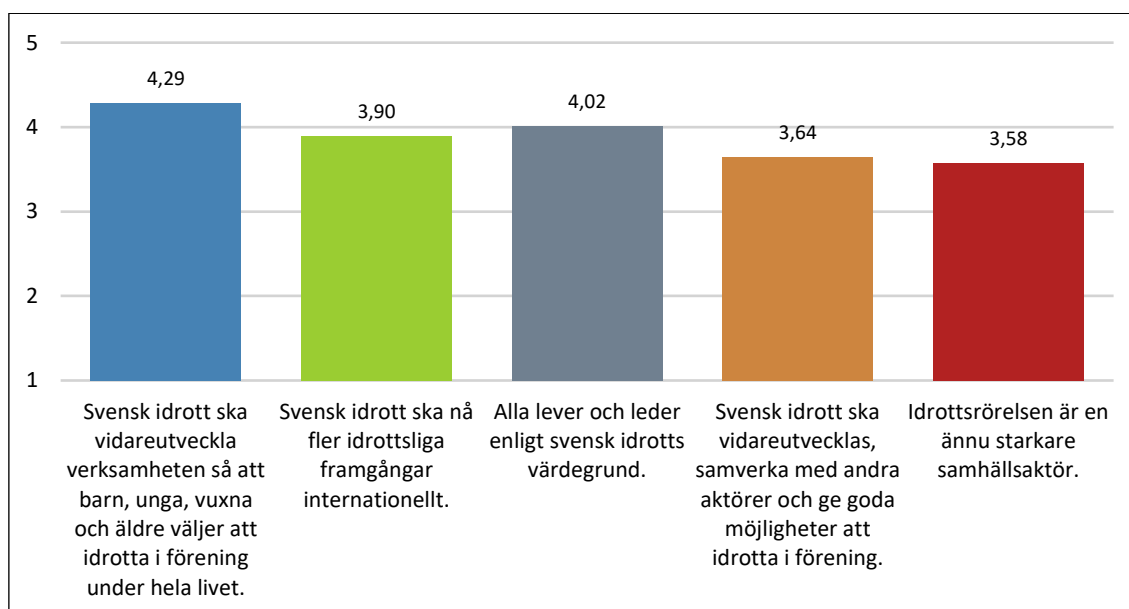
3. Enkät till specialidrottsförbunden

3.1 Målen och utvecklingsresorna som underlag för SF:s styrning

I enkäten ombads SF bedöma om målen respektive utvecklingsresorna är formulerade så att det är tydligt för dem som SF vilken riktning de förväntas leda sitt förbund och sina föreningar i. Bedömningen skulle göras utifrån två perspektiv; för SF i allmänhet respektive för det egna SF:et. Eftersom svaren för de två perspektiven är nästintill identiska redovisas här endast bedömningarna från SF:s egna perspektiv.

Frågan löd ”Anser du att detta [mål/utvecklingsresa] gör det tydligt för ditt SF vilken riktning SF förväntas leda det egna förbundet och föreningarna i?”. Bedömningen gjordes för varje enskilt mål respektive utvecklingsresa på en skala 1–5 där 1 = ”inte alls” och 5 = ”i hög grad”.

I Figur 5 redovisas SF:s genomsnittliga värdering (skala 1–5) av de fem målen. Resultatet visar på viss variation mellan målen, där det första målet ansågs tydligast med ett medelvärde på 4,29 och det femte målet ansågs minst tydligt med ett medelvärde på 3,58.

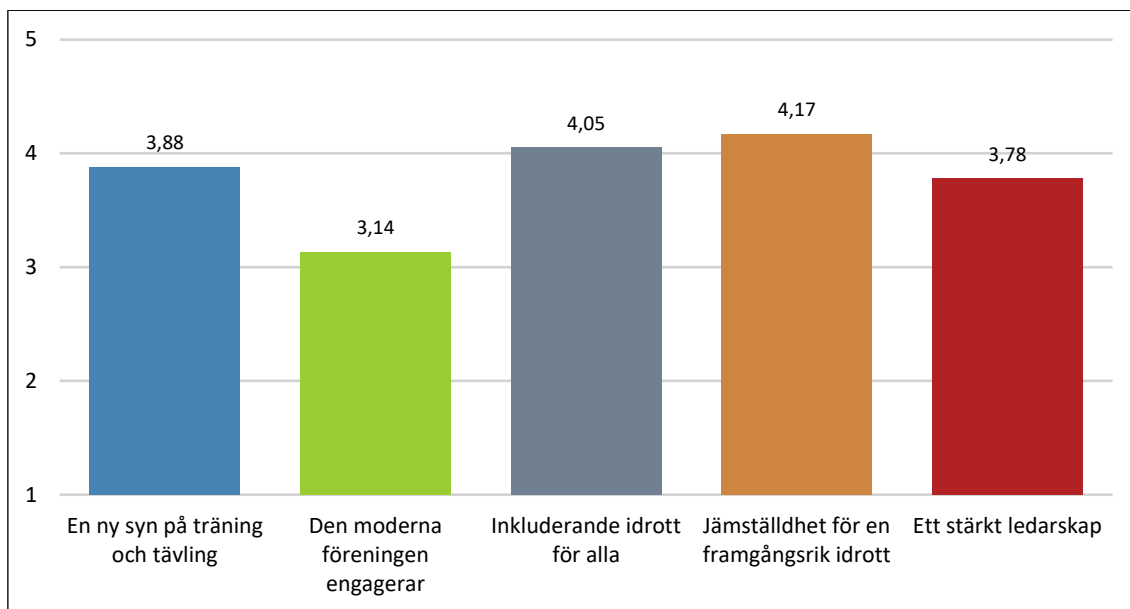

Figur 5. Medelvärde för svar på frågan ”Anser du att detta mål gör det tydligt för ditt SF vilken riktning SF förväntas leda det egna förbundet och föreningarna i?”*

*Frågan besvarades med skalan 1–5 där 1 = ”inte alls” och 5 = ”i hög grad”.

N = 59.

I Figur 6 redovisas SF:s genomsnittliga värdering (skala 1–5) av de fem utvecklingsresorna. För fyra av fem utvecklingsresor är variationen liten med genomsnitt kring 4, medan ”den moderna föreningen engagerar” tydligt sticker ut i negativ bemärkelse med ett genomsnitt på 3,14.

Figur 6. Medelvärde för svar på frågan ”Anser du att denna utvecklingsresa gör det tydligt för ditt SF vilken riktning SF förväntas leda det egna förbundet och föreningarna i?”*

*Frågan besvarades med skalan 1–5 där 1 = ”inte alls” och 5 = ”i hög grad”.

N = 59.

3.2 Förbundens egna strategiska planer

3.2.1 Strategi 2025:s påverkan på SF:s strategiska planer

Enkäten innehöll ett antal frågor om förbundens eventuella egna strategiska planer. Frågorna syftade bland annat till att ta reda på vilken inverkan det idrottsövergripande strategiska arbetet (Strategi 2025) haft på SF:s idrottsspecifika strategiska arbete.

Strategisk plan definierades som en ”strategisk plan eller motsvarande strategiskt dokument som omfattar flera verksamhetsår och har beslutats av förbundsstyrelsen”. 46 av 59 (78 %) SF angav att förbundet har en strategisk plan enligt ovan.¹⁰ För hälften av dessa 46 SF var den nu aktuella planen den första av sitt slag som förbundet beslutat om, medan övriga 23 SF har haft strategiska planer även tidigare. De senare tillfrågades vilket år förbundet första gången beslutade om en strategisk plan. För 15 av 23 SF gjordes detta 2015 eller tidigare, vilket här tolkas som att de bestämt sig för att ta fram och besluta om strategiska planer oberoende av processen som ledde fram till Strategi

¹⁰ Av de 13 SF som svarade att de saknar en strategisk plan så uppgav 9 att de är i färd med att ta fram en eller att de har ett strategiskt dokument av det slag som avses men att detta inte är beslutat av förbundets årsstämma.

2025. Dessa 15 SF ombads dock även bedöma i vilken utsträckning deras strategiska planer "har påverkats av idrottsrörelsens arbete med Strategi 2025 sedan det initierades". På en skala 1–5 där 1 = "inte alls" och 5 = "i mycket hög utsträckning" svarade 10 av 15 SF 4 eller 5.

Utifrån dessa svar kan det konkluderas att det idrottsövergripande strategiska arbetet det senaste decenniet tycks ha haft en tydlig effekt på SF:s idrottsspecifika strategiska arbete. 31 SF (53 % av de som besvarade enkäten) har för första gången beslutat om egna strategiska planer under dessa år, och ytterligare ett antal SF uppger att de är i färd med detta. Lägg därtill att 10 SF (17 %) som sedan tidigare arbetar med idrottsspecifika strategiska planer bedömer att Strategi 2025 påverkat deras planer i hög utsträckning.

3.2.2 Mål i förbundens strategiska planer

De SF som angav att de har en strategisk plan (se 3.2.1) ombads skicka in denna. Från dessa planer har alla "målområden" som kunnat identifieras sammanställts i form av rubrik och beskrivning, totalt 250 målområden med beskrivningar omfattandes totalt cirka 45 000 ord.¹¹ En innehållsanalys har sedan genomförts av denna textmängd med hjälp av ett AI-verktyg, i syfte att skapa en samlad bild av de mest återkommande målområdena i SF:s planer.

Innehållsanalysen visar på flera återkommande delar. Sammanfattningsvis lägger förbundens planer stor vikt vid att öka antalet aktiva medlemmar, stärka sina varumärken och utveckla sina kommunikationskanaler. Målområdena avspeglar också en ambition att utveckla ledarskap och kultur för att bli mer inkluderande och demokratiska samt satsa på digitala lösningar för att effektivisera och förbättra tillgängligheten. Ekonomiska resurser, infrastruktur och anpassning av träning- och tävlingsformer framställs som medel för att främja tillväxt och engagemang. Hållbarhet och jämställdhet är andra centrala mål, med inriktning på social och ekologisk utveckling samt att öka möjligheten för alla att delta inom idrotten. Följande sex centrala teman identifierades:

Föreningsutveckling: Stärka och utveckla idrottsföreningar för att främja delaktighet och engagemang på alla nivåer. Förstärkning av föreningskultur, modernisering av administrativa processer och främjandet av ideellt arbete är centrala aspekter.

Ledarskap och utbildning: Utveckla och förbättra ledarskap samt att erbjuda utbildningar för tränare, domare och andra funktionärer. Betoningen ligger på att

¹¹ Notera att de strategiska planer SF inkommit med är av olika karaktär. Det förekommer såväl verksamhetsinriktningar och verksamhetsplaner som andra slags styrdokument. De målområden som identifierats är ibland benämnda som "mål", "fokusområden", "prioriterade områden" och annat. De målområden som hämtats från varje plan ser därför delvis olika ut sett till antal, karaktär och hur långa de tillhörande beskrivningarna är. Antal målområden per SF varierade mellan 1–14. Antal ord per tillhörande beskrivning varierade mellan 4 och 799 ord.

skapa ett inkluderande och kompetensbaserat ledarskap som uppmuntrar till utbildning och personlig utveckling inom respektive SF.

Tävlings- och elitutveckling: Skapa konkurrenskraftiga nationella och internationella tävlingsmiljöer. SF vill stärka Sveriges ställning i idrottsvärlden genom att stödja elitidrottare och landslag samt att utveckla tävlingsformat som är attraktiva för både utövare och åskådare.

Inkludering och jämställdhet: Ökat fokus på inkludering och jämställdhet genomsyrar många målområden, med mål om att göra idrotten tillgänglig för alla oavsett kön, ålder, bakgrund eller funktion. SF uttrycker en vilja av att arbeta aktivt för att skapa en mer representativ och jämlik idrottsrörelse.

Självfinansiering och samarbeten: Öka förbundens självfinansieringsgrad och i större utsträckning arbeta med kommersiella samarbeten och partnerskap. Detta för att stärka idrottens ekonomiska grund och utöka resurserna för utveckling av verksamheten.

Framtidens idrott och samhällsroll: Förnyelse av idrotten för att möta framtidens utmaningar. Detta innefattar att utnyttja digitaliseringens möjligheter och att stärka idrottens roll i samhället genom att bidra till folkhälsa, social sammanhållning och samhällsutveckling.

3.3 Genomförda insatser i linje med strategisk plan för 2018–2021

I den strategiska planen för 2018–2021 anges för varje utvecklingsresa i punktform vad SF/IF, RF respektive SISU ska göra under perioden. Avseende SF/IF fanns totalt tio punkter angivna. För var och en av dessa ombads SF i enkäten svara på i vilken utsträckning deras förbund och föreningar gjort insatser i linje med punkten samt beskriva dessa insatser.

3.3.1 Omfattning av insatser

Frågan om i vilken utsträckning förbunden och deras föreningar gjort insatser i linje med respektive punkt besvarades med skalan 1–5 där 1 = ”inte alls” och 5 = ”i mycket stor utsträckning” separat för förbundet respektive föreningarna. I Tabell 10 redovisas förbundens svar i genomsnitt. Svaren visar att SF totalt sett uppgett att förbundet i större utsträckning än föreningarna gjorde insatser i linje med samtliga punkter. Det sammanlagda genomsnittet för i vilken utsträckning förbunden svarat att de själva gjort insatser i linje med de tio punkterna är 3,49. Motsvarande genomsnitt för föreningarna är 2,96. ”Arbeta för att män och kvinnor i alla beslutande och rådgivande

organ är representerade med minst 40 procent” var den punkt förbunden svarade att de som förbund gjorde insatser i linje med i störst utsträckning (4,25). Omvänt hade punkten ”utveckla former och strukturer för träning och tävling för att passa vuxna och äldre idrottares behov” det lägsta genomsnittet avseende förbunden (2,95). ”Utveckla former och strukturer för träning och tävling för att passa barn och ungdomar, pojkar som flickor” var den punkt förbunden svarade att deras föreningar gjorde insatser i linje med i störst utsträckning (3,24). Omvänt hade punkten ”delta i idrottsrörelsens bildning och utbildning kring engagemang, demokrati och delaktighet i syfte att stärka människors vilja och kompetens att leda och arbeta ideellt i en förening” det lägsta genomsnittet avseende föreningarna (2,75).

Tabell 10. Medelvärde för svar på frågan ”I vilken utsträckning gjorde ditt förbund respektive era föreningar insatser under 2018-2021 i linje med denna punkt”*

Utvecklingsresa	Punkt i strategisk plan 2018–2021	Omfattning av insatser	
		Förbund	Föreningar
Den moderna föreningen engagerar	Delta i idrottsrörelsens bildning och utbildning kring engagemang, demokrati och delaktighet i syfte att stärka människors vilja och kompetens att leda och arbeta ideellt i en förening.	3,32	2,75
Inkluderande idrott för alla	Utveckla träning och tävling samt mötesformer efter människors förmåga och möjlighet att vara med.	3,59	2,98
	Arbeta för att sänka kostnader och andra trösklar för deltagande i idrott.	3,22	3,08
En ny syn på träning och tävling	Utveckla former och strukturer för träning och tävling för att passa barn och ungdomar, pojkar som flickor.	3,47	3,24
	Utveckla former och strukturer för träning och tävling för att passa vuxna och äldre idrottares behov.	2,95	2,85
	Säkerställa att en utvecklad syn på träning och tävling genomsyrar tränarutbildning.	3,59	2,95
Jämställdhet för en framgångsrik idrott	Se över förutsättningar, analysera och genomföra förändringar i syfte att pojkar och flickor, män och kvinnor, ska ha samma möjligheter att delta i idrottsverksamhet.	3,49	3,05
	Arbeta för att män och kvinnor i alla beslutande och rådgivande organ är representerade med minst 40 procent.	4,25	2,85
Ett starkt ledarskap	Säkerställa att ledar- och tränarutbildningar relaterar till mål 2025.	3,59	3,02
	Stärka ledare och tränares kompetens inom såväl den egna specifika idrotten som inom mer idrottsgenerella områden, exempelvis värdegrundsfrågor.	3,44	2,80

*Frågan besvarades med skalan 1–5 där 1 = ”inte alls” och 5 = ”i mycket stor utsträckning”.
N = 59.

3.3.2 Beskrivning av insatser

Utöver att ange i vilken utsträckning förbundet och deras föreningar gjort insatser i linje med respektive punkt ombads SF beskriva dessa insatser i fritext (maximalt 4 000 tecken). Instruktionen löd: ”Beskriv vilka insatser förbundet och föreningarna har gjort i linje med detta (respektive punkt)”. Nedan ges en sammanfattning av de insatser SF beskrev för varje punkt.

3.3.2.1 Delta i idrottsrörelsens bildning och utbildning kring engagemang, demokrati och delaktighet i syfte att stärka människors vilja och kompetens att leda och arbeta ideellt i en förening.

Flera förbund ger uttryck för att pandemin påverkade deras verksamhet inom denna punkt, men trots utmaningarna fortsatte de med sina föreningsaktiviteter tack vare digitala verktyg och plattformar som spelat en viktig roll i att upprätthålla kontakt och skapat alternativa mötesformer inom förbundet. Återkommande i beskrivning av insatserna är betoningen på utbildning och utveckling av ledarskapet, inte bara genom interna föreningsinsatser, utan också genom samverkan med RF-SISU distrikten. Det finns ett genomgående tema kring behovet av att modernisera föreningarna och utveckla de demokratiska processerna i deras verksamhet. Några förbund rapporterar om specifika projekt som syftar till att förbättra förståelsen för föreningsdemokrati och öka delaktigheten i beslutsprocesser. Det finns en variation i hur förbunden har tacklat frågor som rör föreningsutveckling. Vissa har fokuserat på att skapa ramverk och strukturer, medan andra har lagt sin energi på konkreta utbildningsinsatser eller utvecklingsprojekt. Även insatser som riktat sig mot att skapa trygga och tillgängliga idrottsmiljöer, stärka jämställdhet och inkludering, samt att öka ungdomars inflytande inom idrotten framgår av insatserna.

Fokusområden som identifierades:

- Uppgradera och utveckla utbildningsprogram
- Digitalisering och modernisering
- Utveckla en öppen och inkluderande kultur för att öka deltagandet
- Föreningsutveckling och ledningsarbete
- Samarbeten och nätverksbyggande

3.3.2.2 Utveckla träning och tävling samt mötesformer efter människors förmåga och möjlighet att vara med.

Det framgår att insatserna varit många och varierade, vilket visar på en bred förankring och engagemang i frågan om inkludering och tillgänglighet inom idrottsrörelsen. Flera insatser berör konkreta åtgärder som vidtagits för att inkludera personer med funktionsnedsättning, anpassa utbildningar och skapa flexibla möjligheter till

deltagande. Exempelvis nämns projekt för utveckling av nya träningsformer som kan locka en bredare målgrupp. Effekterna av pandemin syns tydligt i insatserna, där en ökning av digitala mötes- och utbildningsformer har skett. Detta har gett upphov till förändringar i hur organisationer anordnar evenemang och möten, med en övergång till digitala alternativ eller hybridlösningar som både minskar geografiska hinder och gör det lättare för fler att delta oberoende av plats. Ett återkommande tema är också insatser för att främja jämställdhet och ta fram policys som stöder ett inkluderande klimat inom idrottsrörelsen. Vissa organisationer och förbund rapporterar om steg de tagit mot att involvera och behålla bredden i sina led. Det kan röra sig om initiativ som syftar till att skapa nya tävlingsformat eller projekt för att öka antalet kvinnliga eller unga ledare. Det är också värt att notera att vissa insatser beskriver ett övergripande strategiskt arbete med att ta fram dokument och riktlinjer som ska fungera som vägledning för hur idrotten kan utvecklas för att bli mer inkluderande.

Fokusområden som identifierades:

- Digitalisering och tillgänglighet
- Inkludering och diversifiering
- Utveckling av regelverk och flexiblare tävlingsformer
- Stöd till föreningar
- Utbildning och ledarutveckling

3.3.2.3 Arbeta för att sänka kostnader och andra trösklar för deltagande i idrott.

Insatserna har varit både specifika och varierade, där några exempel inkluderar subventionerade licenskostnader, stöd till föreningar för hyreskostnader av lokaler och utrustning samt initiativ för att göra idrottsutrustning tillgänglig för utlåning. Flera förbund satsar också på att minimera kostnader för utrustning genom att erbjuda gratis utlåning av utrustning eller genom att introducera nya tävlingsformat som kräver mindre utrustning, såsom tävlingsunderlag där endast en boll och klubba behövs. Sammanfattningsvis visar de inskickade insatserna en strävan bland idrottsförbund att sänka kostnader och göra idrotten mer tillgänglig.

Fokusområden som identifierades:

- Stöd till föreningar för att erbjuda låneutrustning
- Samverkan med andra organisationer
- Digitala och flexibla mötesplatser
- Anpassa aktiviteter för olika åldrar och funktionsnivåer
- Stöd till och utveckling av anläggningsinfrastruktur

3.3.2.4 Utveckla former och strukturer för träning och tävling för att passa barn och ungdomar, pojkar som flickor.

Flera förbund har till exempel översett och flyttat ungdomsverksamhet till webbaserade tävlingar som möjliggör spel från hemmet, vilket underlättar för deltagande utan fysiska restriktioner och bidrar till en alternativ säker och tillgänglig idrottsmiljö. Flera förbund betonar utvecklingen av anpassade och inkluderande former för träning och tävling. Till exempel har flera arbetat med att skapa nya och flexibla tävlingsformat, såsom ”poolspel” och icke könsuppdelade tävlingar, för att ge alla barn och ungdomar möjlighet att delta och känna sig välkomna oavsett kön eller förmågor.

Utbildningsaspekten är framstående, där flera förbund har uppdaterat sina ledar- och tränarutbildningar för att bättre reflektera över en inkluderande pedagogik. Genom att lyfta fram vikten av en jämställd träning och tävling har man också strävat efter att skapa en mer välkomnande idrottsmiljö för barn och ungdomar.

Fokusområden som identifierades:

- Nya och flexibla tävlingsformat för inkludering oavsett kön eller förmåga
- Digitalisering och innovation
- Utbildning av ledare för att möta dagens samhälle och ungdomar
- Skapande av barnklasser och främjande av könsneutrala idrottsmiljöer
- Uppmuntra föreningsdrivna innovationer för att driva engagemang i förbundets hela verksamhet
- Hållbara träning- och tävlingsmiljöer

3.3.2.5 Utveckla former och strukturer för träning och tävling för att passa vuxna och äldre idrottares behov.

Insatserna belyser en ansträngning för att idrotten ska vara inkluderande och tillgänglig genom hela livet. Ett antal insatser fokuserar på specialiserade satsningar för äldre idrottare, företrädesvis de över 65 år. Flera insatser belyser utvecklingen av digitala plattformar och portaler, vilket tycks vara ett viktigt verktyg för att göra idrotten mer tillgänglig. Digital träning och tävling, exempelvis genom digitala föreningslokaler, har underlättat för organisering och deltagande. Det talas också om vikten av social interaktion inom idrotten för äldre, där tävlingar och ligor skapar möjligheter för socialt umgänge. Detta gäller särskilt för tävlingsinriktade discipliner, där nya tävlingsformer och seniorprojekt erbjuder anpassade aktiviteter för pensionärer och bidrar till en känsla av gemenskap. Insatserna visar även på en medvetenhet om att bara tillhandahålla anpassade aktiviteter inte är tillräckligt, utan att dessa även behöver kommuniceras och marknadsföras för att nå målgruppen. Kommunikation och synliggörande av anpassade träningsformer anses vara viktigt för att locka och behålla deltagare inom målgruppen.

Fokusområden som identifierades:

- Digitalisering och tillgänglighet
- Anpassning av träning och tävling med särskilda tävlingsklasser och evenemang
- Riktade insatser och projekt
- Integration över åldersgränser
- Utvecklingsarbete och kvalitetssäkring av verksamhet för äldre

3.3.2.6 Säkerställa att en utvecklad syn på träning och tävling genomsyrar tränarutbildning.

Flertalet insatser visar på ett engagemang för att utveckla och modernisera tränarutbildningar inom förbunden. Några exempel inkluderar framsteg inom barn- och ungdomsutbildning, ökad fokus på rörelseförståelse och hur detta integreras i träningsverksamheten, samt en generell revision och kvalitetssäkring av tränar- och funktionärsutbildningar. I vissa fall har pandemin påskyndat en övergång till digitala format, vilket har gjort utbildningar mer tillgängliga och möjliggjort ökade deltagarantal. Flera förbund driver utvecklingen framåt genom att skapa nytt utbildningsmaterial, utvecklingsmodeller och att integrera forskning och evidensbaserade metoder. Samarbeten nämns med nationella idrottsorganisationer och lärosäten för att stärka förbundens utbildningsprogram. Bland framsteg märks arbete för ökad inkludering, skapande av tryggare idrottsmiljöer, och implementering av internationella utbildningsprogram.

Fokusområden som identifierades:

- Revidering av tränarutbildningar för att möta moderna krav
- Digitalisering för att säkerställa kvalitet i genomförd utbildning
- Inkludera trygga och inkluderande miljöer i befintliga utbildningar
- Inkludera beaktande av unga idrottares behov och individuella förutsättningar
- Möta kraven på tränare idag, mer än bara idrottsspecifika

3.3.2.7 Se över förutsättningar, analysera och genomföra förändringar i syfte att pojkar och flickor, män och kvinnor, ska ha samma möjligheter att delta i idrottsverksamhet.

Gemensamt är att alla strävar efter att skapa lika möjligheter för män och kvinnor att delta i idrottsverksamhet, men metoderna och genomförandet skiljer sig åt. Förbund har initierat projekt och utbildningar för att förbättra genusmedvetenheten och förändra interna stadgar för större jämställdhet i beslutande organ. Samtidigt pekar flera beskrivningar på en tröghet i jämställdhetsarbetet, där diskussion och utbildning inte alltid omsätts i praktisk handling. Några förbund medger att framstegen varit

långsamma och att jämställdhetsfrågan behöver större fokus framöver. Många förbund rapporterar om genomförda analyser och kartläggningar som första steg för att identifiera brister och möjligheter. Några av insatserna lyfter fram framsteg i att erbjuda mixade tävlingsklasser och inkorporera jämställdhet i tränings- och ledarutbildningsmaterial. Det rapporteras även om jämställda prispengar och riktade rekryteringskampanjer för att öka antalet kvinnor i olika idrottsroller. Trots idrottens gränsöverskridande natur och intentioner om öppenhet lyfts ändå utmaningar fram i form av tillgänglighet, bemötande på anläggningar och representation i ledande positioner. Ett antal förbund har specifika jämställdhetsprojekt som tar upp dessa områden och som siktar på att skapa långsiktiga förändringar i sin miljö och kultur.

Fokusområden som identifierades:

- Insatser för jämställd representation och möjligheter inom idrotten
- Utbildning och medvetenhet
- Nya mixade tävlingsstrukturer och översyn av tävlingsreglemente
- Analys och kartläggning utifrån ett jämställdhetsperspektiv
- Projekt och initiativ för underrepresenterade grupper
- Översyn av policys och styrdokument för att institutionalisera jämställdhet inom verksamheten

3.3.2.8 Arbeta för att män och kvinnor i alla beslutande och rådgivande organ är representerade med minst 40 procent.

Många insatser betonar att det har varit framgångsrikt att få till stånd en jämnare könsfördelning på styrelse- och förbunds nivå, ofta genom ändrade stadgar eller genom valberedningarnas aktiva arbete. Förbund har implementerat stadgar som främjar mångfald och strävan efter jämställdhet tycks vara en del av den strategiska agendan på högre nivåer inom organisationerna. Bland föreningarna så står det dock klart från flera beskrivningar att det finns en överrepresentation av män i styrelser och kommittéer och att det går långsamt med att förändra detta. Ett flertal beskrivningar vittnar om att det är en utmaning att engagera kvinnor på föreningsnivå, där begränsningen ibland är det lilla antalet aktiva eller en stark traditionell mansdominans. Ett återkommande tema är också den operativa svårigheten att omfatta dessa principer fullt ut inom hela organisationens bredd. Flera nämner att föreningar och distrikt inte alltid har varit lika proaktiva eller haft samma förmåga att driva igenom förändringar jämfört med förbunds nivå.

Fokusområden som identifierades:

- Stadgeändringar och förändrade rekryteringsprocesser

- Utmanande att nå samma grad av jämställdhet på lokal förenings- och distriktsnivå
- Särskilda initiativ och projekt
- Vikt av efterlevnad när plan kring jämställdhetspolitik och mål har satts
- Utbildning och medvetandegöra jämställdhetsfrågor
- Anpassning av kommunikation

3.3.2.9 Säkerställa att ledar- och tränarutbildningar relaterar till mål 2025.

Flera beskrivningar indikerar att förbunden har arbetat aktivt med att integrera målen från Strategi 2025 i sina utbildningar. Detta har exempelvis gjorts genom att revidera befintliga program och genom att lyfta in målen i olika mötesplatser och utbildningsplattformar. Bland annat framhålls arbete med att digitalisera utbildningsmaterial och skapa mer moderna och relevanta utbildningar som passar dagens ledarskap. Flera förbund samverkar med RF/SISU och RF-SISU distrikt som en kvalitetssäkring men också som ett sätt att dra nytta av redan befintliga resurser utan att behöva investera i egen utbildningsutveckling. Det görs även en ökad implementering av nya fokusområden som normkritik, trygghetsarbete och inkluderande idrott.

Fokusområden som identifierades:

- Digitalisering och tillgängliggörande av utbildningar
- Uppdatering och revidering av utbildningsinnehåll
- Integrering av Strategi 2025 i utbildningar
- Specialisering och samarbete med RF-SISU
- Ökad fokusering på ledarskap och värdegrundsarbete i genomförda utbildningar
- Egen utveckling av utbildningar

3.3.2.10 Stärka ledare och tränares kompetens inom såväl den egna specifika idrotten som inom mer idrottsgenerella områden, exempelvis värdegrundsfrågor.

Förbunden betonar att de har anpassat och utvecklat innehållet i sina utbildningsprogram för att bättre reflektera över aktuella teman inom idrotten. Det beskrivs även att kostnader för utbildningar ibland täcks helt, vilket underlättar deltagandet och gör kunskapsutveckling tillgänglig för fler. Flera förbund nämner också sina ansträngningar för att integrera värdegrundsarbete i praktiken. Detta inkluderar allt från att ta fram lärgruppsmaterial som aktivt arbetar med värdegrunden, till att säkerställa att strukturella frågor som ideell/kommersiell balans berörs i diskussioner

och utbildningar. Fokus läggs på att göra utbildningarna lättillgängliga och relevanta för att underlätta kontinuerlig kompetensutveckling.

Fokusområden som identifierades:

- Värdegrund och normer
- Digitalisering
- Samarbete och nätverkande
- Vikten av strategiskt arbete och långsiktiga mål kopplat till ledarskapsutveckling
- Anpassning till pandemin i slutfasen av den strategiska perioden

4. Sammanfattning av resultatet

4.1 Uppföljning av indikatorer

Indikatorerna som redovisas i avsnitt 2 är tänkta att säga något om idrottsrörelsens förflyttning mot de fem övergripande målen för Strategi 2025. Statistik av detta slag är dock alltid behäftade med brister och begränsningar, och behöver kompletteras med kunskap som kan förklara varför utvecklingen går åt ett visst håll. Med det sagt kan de 12 indikatorerna i rapporten totalt sett inte sägas visa på en tydlig utveckling i en viss riktning, även om vissa delar uppvisar positiva trender. För många indikatorer satte Coronapandemin tydliga avtryck från och med 2020, då många siffror sjönk drastiskt jämfört med tidigare år, för att sedan påbörja en återhämtning 2022. Detta är förstas logiskt eftersom en stor del av idrottsrörelsens verksamhet tillfälligt begränsades eller påverkades under 2020–2021, men gör det svårt att värdera idrottsrörelsens långsiktiga, ”underliggande” utvecklingstrend.

Ålderskurvan baserad på aktiv i idrott (Figur 2) antyder en utveckling i önskad riktning, då tappet av ungdomar efter ”peakåldern” vid 12 inte var lika omfattande 2022 som 2015. Denna indikator måste dock tolkas med stor försiktighet, eftersom den baseras på uppgifter (aktiv i idrott) med bristande datakvalitet. LOK-deltagartillfällen per capita är en betydligt mer tillförlitlig källa att följa över tid. Dessa siffror visar en nedgång (-2 %) mellan 2015–2019 samt en tydlig nedgång för pandemiåren och därefter att en återhämtning har påbörjats (Tabell 1), men det är ännu för tidigt att säga hur väl barn- och ungdomsidrotten kommer lyckas återhämta sig långsiktigt. LOK-siffrorna avseende personer med funktionsnedsättning indikerar att denna målgrupp drabbades särskilt hårt av pandemirestriktionerna och har mer kvar att återhämta (Tabell 3). Där volymerna avseende barn- och ungdomar 2022 var tillbaka på 94 procent av 2019 års nivå (Tabell 1) så var motsvarande siffra för personer med funktionsnedsättning endast 76 procent (Tabell 3).

När det gäller internationella framgångar syns ingen tydlig trend vad gäller idrottsliga resultat (Figur 3). Däremot har det skett en tydlig ökning av antalet förtroendevalda i internationella förbundsstyrelser och kommittéer sedan 2017 (cirka 15 %), i synnerhet kvinnor (avsnitt 2.2.2). Jämställdheten i de nationella förbundens styrelser och valberedningar är troligen det område som uppvisar tydligast positiv utveckling, då andelen jämställda organ (minst 40 % representation av endera kön) har ökat från nivåer kring 50–80 procent till och med 2019, till nivåer kring 90 procent 2020 och framåt (Figur 4).

Såväl det statliga som de regionala och kommunala stöden till idrotten har ökat sedan 2015 (Tabell 8 och 9). Det kraftigt ökade stödet till RF 2020–2022 med anledning av Coronapandemin var visserligen tillfälligt, men kan tolkas som ett kvitto på idrottsrörelsens status i samhället såväl som dess potential att uppbåda offentligt stöd. På statlig såväl som regional och kommunal nivå har stödet till folkbildningen (SISU) varit i princip oförändrat sedan 2015, medan stödet till RF ökade med 19 procent på riksnivå och med 52 procent på regional nivå 2023 jämfört med 2015 – men det är värt att notera att en betydande andel av dessa ökningarna består av ändamålsbestämda medel (avsnitt 2.5.1–2).

4.2 Enkät till specialidrottsförbunden

Resultatet av enkäten som SF besvarat visar att Strategi 2025 tycks ha fungerat väl som vägledande strategiskt dokument för förbunden. Svaren visar att SF anser att såväl målen som utvecklingsresorna är formulerade på ett sätt som gör det relativt tydligt för dem i vilken riktning de förväntas leda sitt förbund och sina föreningar i (Figur 5 och 6). Noterbart är dock att ”den moderna föreningen engagerar” anses mindre tydlig än övriga utvecklingsresor i detta avseende. Som beskrivet i avsnitt 3.2.1 tycks också det idrottsövergripande strategiska arbetet som gjorts det senaste decenniet (Strategi 2025) ha haft en tydlig effekt på SF:s idrottsspecifika strategiska arbete. Många har under denna period valt att ta fram och besluta om strategiska planer eller motsvarande för sina respektive förbund (det är dock omöjligt att veta hur många av dessa som hade gjort detta även utan Strategi 2025). Dessutom uppgav merparten av de 15 SF som sedan tidigare använde sig av strategiska planer att Strategi 2025 har haft en påverkan på dessa dokument. Utifrån innehållsanalysen av SF:s strategiska planer (avsnitt 3.2.2) kan det också konstateras att dessa generellt verkar linjera väl med Strategi 2025 då de målområden som identifierats i stor utsträckning kan anses rymmas inom de övergripande målen och utvecklingsresorna. Överlag lägger förbundens planer stor vikt vid att öka antalet aktiva medlemmar, stärka sina varumärken utveckla ledarskap och kultur för att bli mer inkluderande och demokratiska samt satsa på digitala lösningar.

Svaren på frågorna om de tio punkter som var angivna i den strategiska planen för 2018–2021 att SF/IF skulle göra under perioden (avsnitt 3.3) visar att SF generellt anser att de som förbund i relativt stor utsträckning gjorde insatser i linje med samtliga punkter, även om viss variation förekommer. Vidare framgår att de anser att deras föreningar i något mindre utsträckning gjorde motsvarande insatser (Tabell 10). Förbunden har också beskrivit en mängd olika insatser kopplade till de olika punkterna, där utbildningsinsatser är det mest återkommande inslaget. Även här syns effekterna av Coronapandemin, och det är tydligt att SF i många fall behövde tänka och göra annorlunda under denna period och att ökad digitalisering varit centralt i detta.